

ESETJOGI MOZAIK

Egy roma nemzetiségű panaszos beadványában a mandátumot nem szerzett jelöltársainak a roma nemzetiségi önkormányzat munkájában való részvételi lehetőségeivel összefüggésben kereste meg a biztoshelyettest.

Két beadvány is érkezett a biztoshelyetteshez, amelyekben a panaszosok a nemzetiségi választópolgárként történő nyilvántartásuk törléséhez kértek segítséget. A biztoshelyettes mindkét ügyben részletes tájékoztatást adott a beadványozók részére a nemzetiségi választópolgári névjegyzékkel kapcsolatos kérelmekről.

Egy felújítás alatt álló budavári ingatlan homlokzatáról egy hazai nemzetiségi közösség számára emblemikus értékkel bíró köztéri szobrot 2022-ben az országos nemzetiségi önkormányzattal történő előzetes konzultáció nélkül távolítottak el. A nemzetiségi biztoshelyettes megkeresésére a beruházó a szobor állagmegóvásával kapcsolatban azt jelezte, hogy a szobrot a jövőben múzeumban kívánják elhelyezni. A biztoshelyettes által ösztönzött párbeszéd eredményeként a beruházó és a terület nemzetiségi önkormányzata megállapodott a restaurált szobor visszahelyezéséről, amelyre 2024 decemberében sor került.

A panaszos kegyeletének utólagos lerovására irányuló kérelmét elutasító döntéssel kapcsolatban a biztoshelyettes felhívta a bv. országos parancsnokának figyelmét a kegyeleti jog gyakorlását biztosító szempontokra.

Egy roma nemzetiségű panaszos megélhetési nehézségei, illetve közfoglalkoztatási programban való részvételének elutasítása miatt fordult segítségért a nemzetiségi biztoshelyetteshez. A nemzetiségi biztoshelyettes az általános jellegű, elsődlegesen anyagi nehézségeket kifogásoló beadvány vizsgálatára nem rendelkezett hatáskörrel, fontosnak tartotta azonban a panaszos részletes tájékoztatását.

Egy német nemzetiségi szülő gyermeke születési utóneveinek anyakönyvbe történő bejegyzését, valamint személyazonosító igazolványának tartalmát sérelmezve fordult beadvánnyal a biztoshelyetteshez, aki az ügyben vizsgálatra kérte fel Budapest Főváros Kormányhivatalát.

ESETJOGI MOZAIK

Egy nemzetiségi származású fogvatartott azt sérelmezte, hogy a bv. intézet parancsnoka nem tette lehetővé számára, hogy utólagosan leróhassa a kegyeletét az édesanya sírjánál. Tekintettel arra, hogy a panaszos az elutasító döntés ellen nem élt jogorvoslattal, a biztoshelyettes nem indíthatott vizsgálatot az ügyben, de szükségesnek tartotta felhívni a bv. országos parancsnokának figyelmét az emberi méltóságból levezethető kegyeleti jog gyakorlásának biztosításával összefüggő követelményekre.

A Bv. kódex értelmében az elítélt a bv. intézet parancsnokának rendkívüli eltávozást biztosító engedélye alapján – őrzéssel vagy anélkül – meglátogathatja orvos által igazoltan súlyos beteg közeli hozzátartozóját, részt vehet közeli hozzátartozója temetésén. Ha az elítélt a temetésen nem vett részt, a parancsnok engedélyezheti, hogy az elítélt utólagosan lerója kegyeletét. Az intézet parancsnoka elrendelheti mozgáskorlátozó eszközök (bilincs) használatát, és kivételes esetben meg is tagadhatja a látogatás, a temetésen való részvétel, illetve a kegyelet lerovásának engedélyezését. Az elítélt az előállítás költségét köteles megtéríteni. A törvény indokolása szerint az állam büntetés végrehajtásához fűződő érdekét az elítélt személyi, családi körülményei megelőzhetik, a felsorolt esetekben ideiglenes eltávózása őrzéssel vagy anélkül engedélyezhető. A kérelem elbírálása során nyomatékosan kell értékelni a biztonsági-kockázati tényezőket.

A panaszos kérelmének elutasítására nem biztonsági okból, hanem kizárólag anyagi ok miatt került sor, ugyanis az elítélt az előállítás költségének megtérítéséhez elegendő pénzüsszeggel aktuálisan nem rendelkezett. A biztoshelyettes álláspontja szerint ugyanakkor a költség előzetes megtérítési kötelezettségét a törvény nem írja elő, vagyis arra a temetést követően is sor kerülhet. A törvény 2024 márciusától hatályos módosítása alapján pedig arra is lehetőség van, hogy az elítélt nyilatkozata alapján a kártalanítási összegből levonható legyen az előállítás költsége is. A kegyeleti jog gyakorlása mindazonáltal nemcsak előállítás útján, hanem – maximum öt nap időtartamú – rendkívüli eltávozás engedélyezésével is biztosítható.

Az engedélyezés során természetesen figyelemmel kell lenni a biztonsági szempontokra, ugyanakkor arra is, miszerint a legjellemzőbb humanitárius ok, amely alapot adhat a bv. intézet ideiglenes elhagyására, az a beteg hozzátartozó meglátogatása, illetve a temetésen való részvétel vagy a kegyeleti jog utólagos gyakorlása.

ESETJOGI MOZAIK

A biztoshelyettes jelzése nyomán az országos parancsnok helyettese feladatokat határozott meg valamennyi agglomerációs központ részére. Az agglomerációs központok jelentést tettek arról, hogy gondoskodtak a vonatkozó belső szabályozók felülvizsgálatáról, valamint a kegyeleti jog gyakorlásával összefüggő kérelmek, panaszok ügyintézésében érintett személyi állományi tagok oktatásáról.